

VLARIO
OVERLEGPLATFORM

Besteding rioolsubsidiekredieten 2023

Webinar

Verwelkoming

Carl Heyrman
Algemeen directeur AquaFlanders

Programma

1. Inschatting te gunnen gemeentelijke rioolprojecten 2023
Carl Heyrman, Algemeen directeur AquaFlanders
2. Toelichting bij lijst projecten zonder goedgekeurd voorontwerp of aanbesteding
Sara Soentjens, Kern regisseur van de waterketen Vlaamse Milieumaatschappij
3. Hoe versnelt u als rioolbeheerder de doorlooptijd van projecten?
Riet Lismont, Projectleider kennisbeheer
4. Toelichting projectoproep GIP 2023
Sara Soentjens, Kern regisseur van de waterketen Vlaamse Milieumaatschappij
5. Vraag en antwoord

Inschatting te gunnen gemeentelijke rioolprojecten 2023

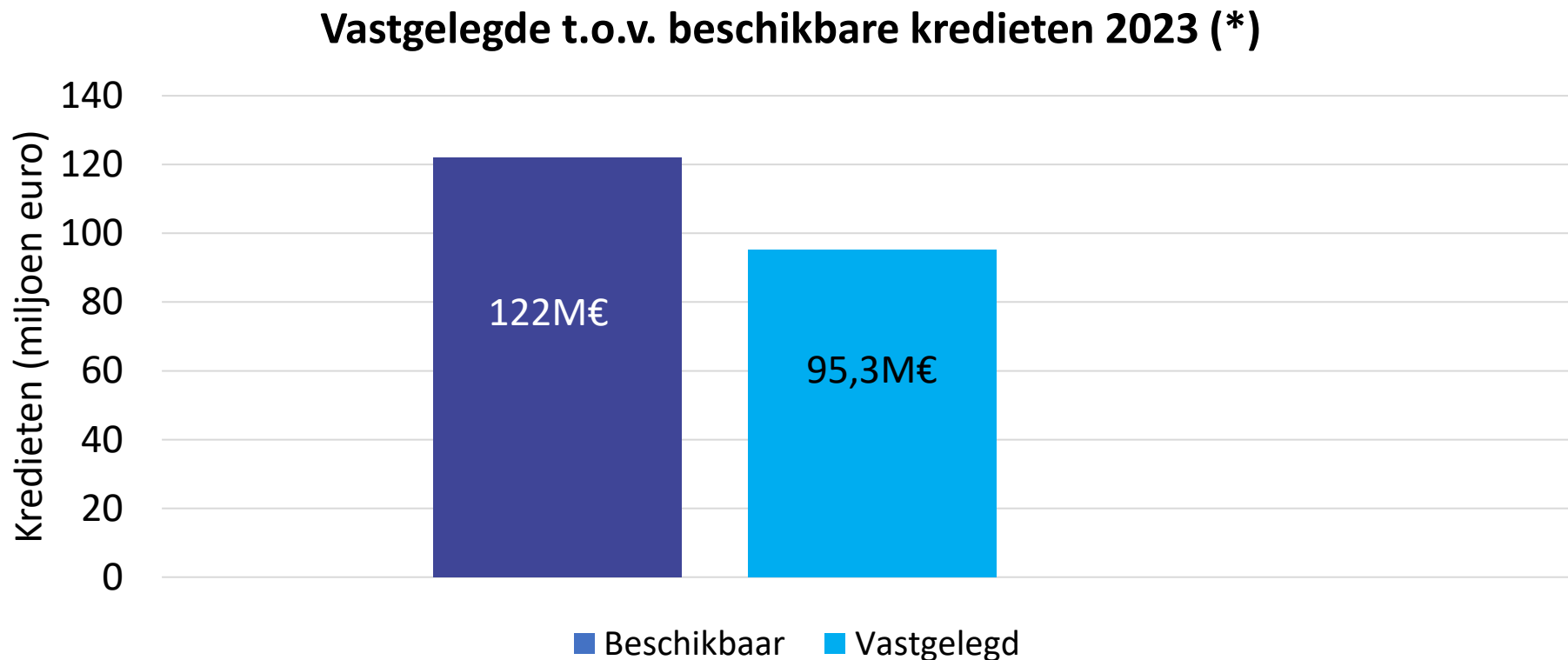
Carl Heyrman
Algemeen directeur AquaFlanders

Acties AquaFlanders

- ◆ Aanleiding is onderbenutting rioolsubsidiekredieten in **2022**
 - Slechts **84** van **122 miljoen euro** voorziene kredieten vastgelegd.
 - Niet bestede kredieten door Vlaamse Regering verschoven naar andere projecten.
- ◆ De Vlaamse Regering
 - Vraagt kortetermijnacties
 - Voorziet grondige herziening financiering in volgende legislatuur
- ◆ Sector volgt vastleggingen van kredieten in 2023 mee op

Bevraging AquaFlanders - VVSG

* Dataset op basis van 255/300 gemeenten in bevraging van 15 februari 2023

Breder beeld investeringen 2023

• Voor 255/300 gemeenten

- Gegunde projecten: 669 miljoen euro, waarvan **343 M€** voor sanering
- Projecten in uitvoering: 281 miljoen euro, waarvan **131 M€** voor sanering
- Bedragen geven investeringsbudget over volledige uitvoeringstermijn
- Vastlegging beschikbare kredieten: **95M€**

• Voor overige 45 gemeenten:

- **Geraamd op 77 M€**, kasuitgave voor beheer van regen-en afvalwater, databank ABB

Er wordt minstens 3,6 keer meer geïnvesteerd dan wat aan rioolsubsidiekredieten gebruikt wordt

Toelichting bij lijst projecten zonder goedgekeurd voorontwerp of aanbesteding

Sara Soentjens
Kern regisseur van de waterketen
Vlaamse Milieumaatschappij

Situering

- ▶ **Nota aan de Vlaamse Regering 9/12/2022**

- Herverdeling rioleringssubsidies & responsabilisering gemeentelijke sanering

- ▶ **Samenvatting:**

- Vastleggingskrediet 2022 voor subsidiëring gemeentelijke riolering van 122 miljoen euro is niet volledig besteed

- Dit omdat gemeenten en gemeentelijke rioolbeheerders te weinig gunningsdossiers hebben ingediend.

- Het resterende krediet 2022 is verdeeld over twee andere projecten binnen het beleidsdomein

Situering

► Acties:

- Inzetten op activeren/actief houden van al opgedragen projecten onderwerp van dit webinar
- Analyseren van huidige subsidiebesluit (korte termijn) analyse is lopende in overleg met sector mogelijke wijzigingen bekijken
- Grondige uitgaventoetsing uitgaventoetsing gestart welke efficiëntie en effectiviteitswinsten zijn mogelijk? einde toetsing verwacht in december
- Responsabiliseringsmaatregelen verder uitwerken maatregelen uit conceptnota 'de grote STROOMversnelling'

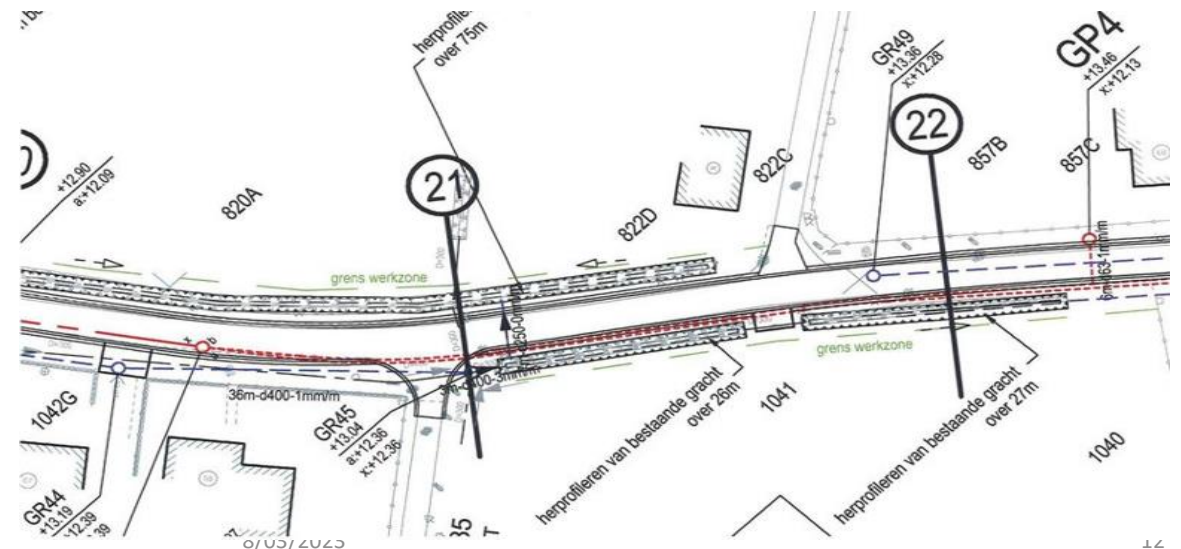
Weer lijsten om aan te vullen?

- ▶ Om het beschikbare budget voor 2023 optimaal te besteden
 - Belang correcte info
 - Opgedragen projecten actief houden/activeren
 - Lijsten i.p.v. individuele fiches per dossier
- ▶ Onderbenutting leidt tot verlaging budget volgende jaren
 - Te vermijden o.w.v. grote investeringsnood in de nabije toekomst

Over welke dossiers gaat het?

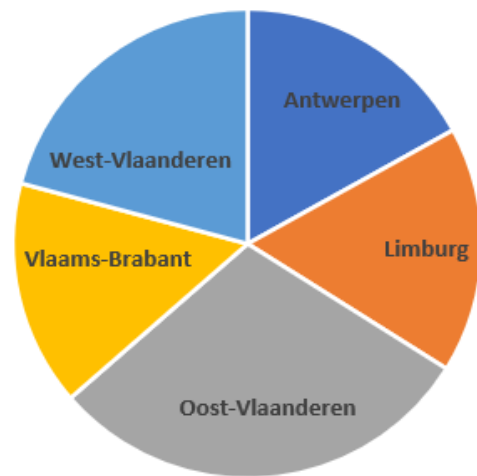
- ▶ Onderscheid gemaakt in 3 verschillende dossierfasen:
 - Voorontwerpdossier (technisch concept) nog niet goedgekeurd door AC
= 283 projecten
 - Voorontwerp goedgekeurd maar nog geen aanbestedingsdossier ingediend of aanbestedingsdossier nog niet goedgekeurd
= 476 projecten
 - Aanbestedingsdossier goedgekeurd, maar nog geen gunningsdossier ingediend
= 57 projecten

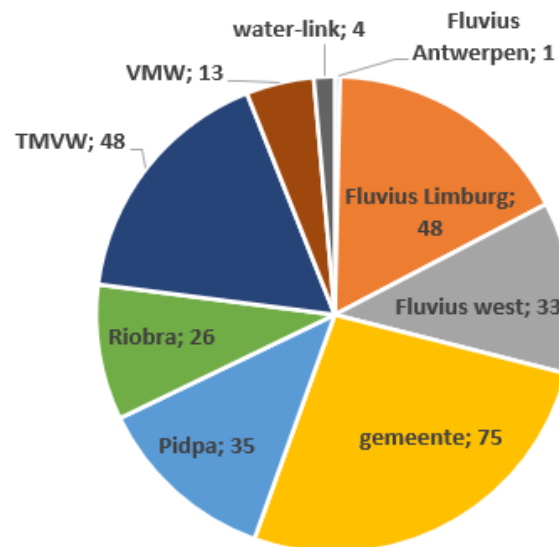
Voorontwerpdossier nog niet in orde

- ▶ Projecten GIP 2021/1 en GIP 2022/1 niet meegenomen in overzicht
- ▶ 283 projecten

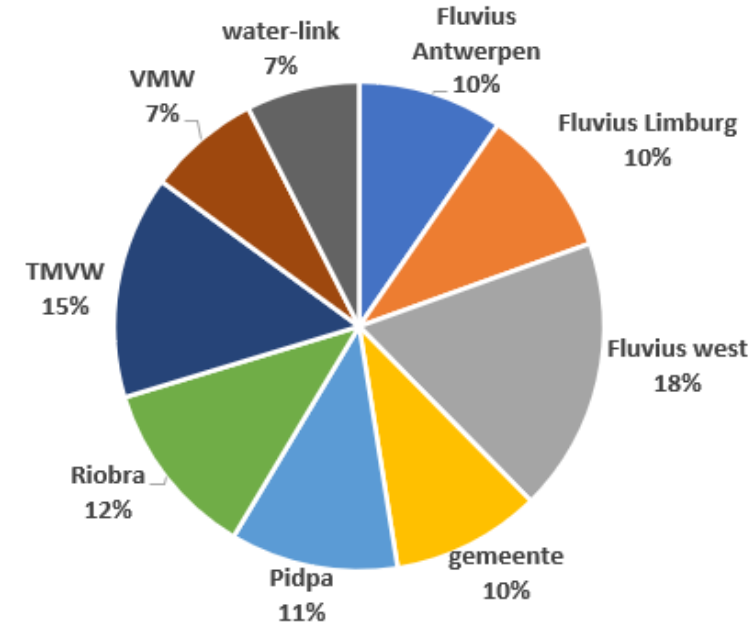
Openstaande voorontwerpen

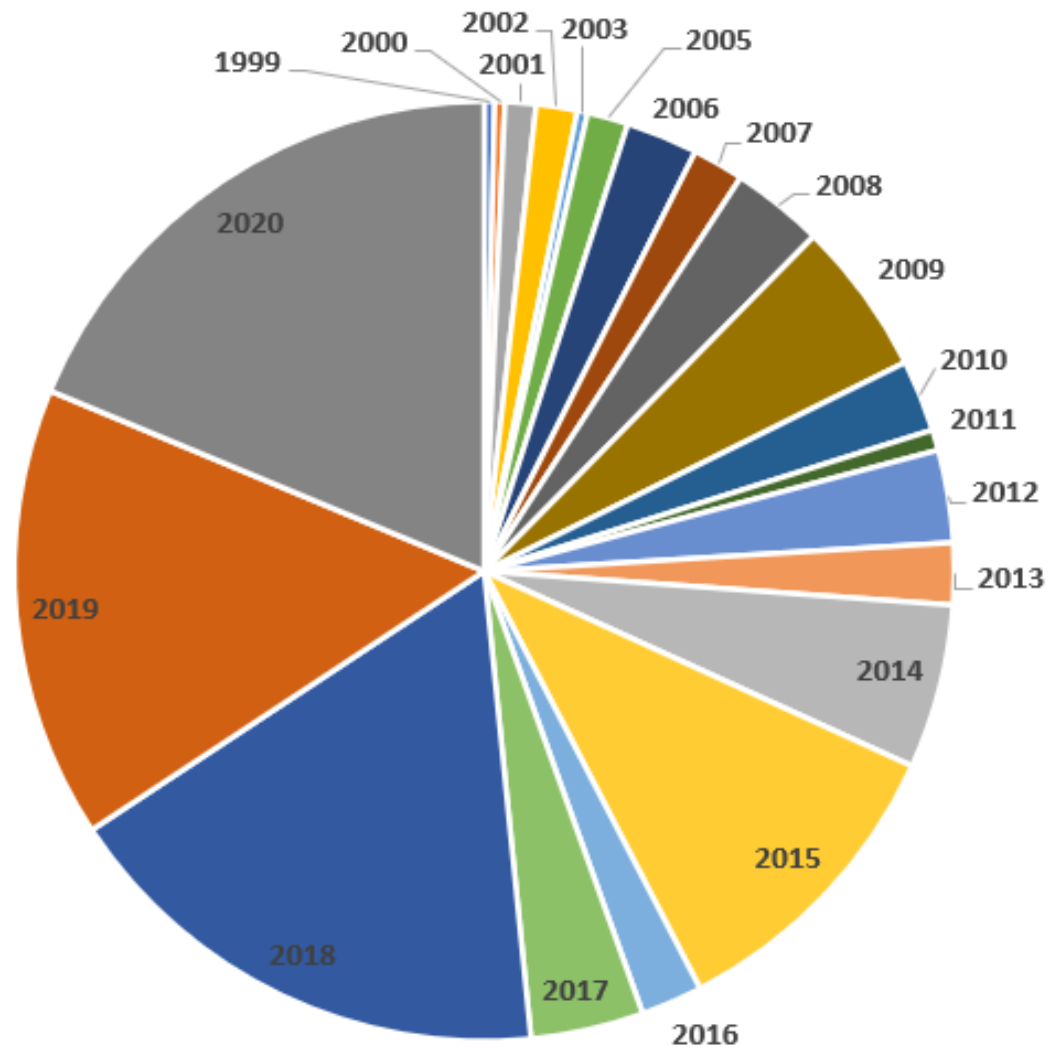
Aantal projecten

% t.o.v. totaal aantal opgedragen projecten

Aantal projecten per programmajaar

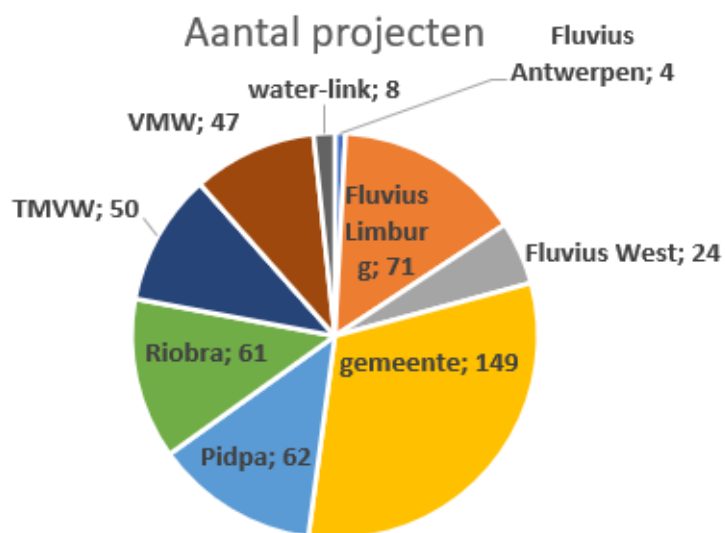

- ▶ Overzicht van de leeftijd van projecten:
 - Helft dossiers zijn van 2018 - 2020
 - Andere helft zijn veel oudere dossiers
 - Voor programma's vanaf 2020 geldt tijdslimiet voor indienen gunningsdossiers

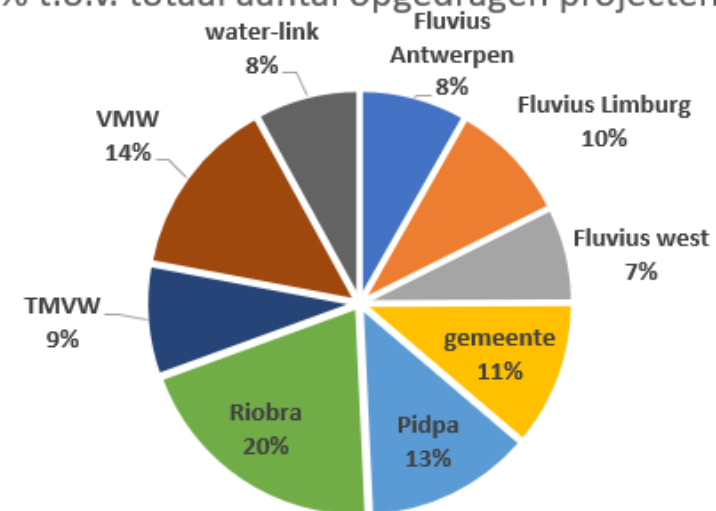
Aanbestedingsdossier nog niet in orde

- ▶ In deze reeks ook dossiers opgenomen waarvoor huidige limietdatum voor indienen aanbestedingsdossier nog niet verlopen is
 - Mogelijkheid bekijken of dossiers eventueel sneller aanbesteed kunnen worden
 - Afwijking op artikel 19 tijdig aanvragen indien nodig!
- ▶ 476 projecten

Openstaande aanbestedingen

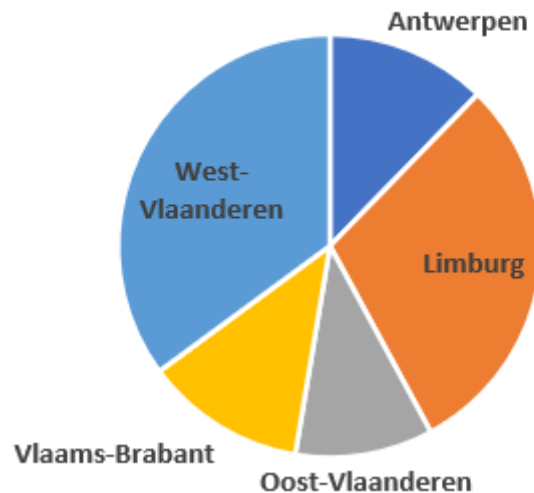
% t.o.v. totaal aantal opgedragen projecten

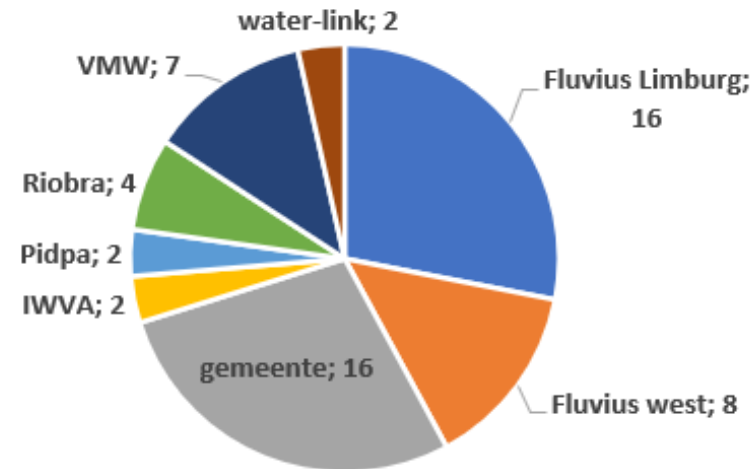
Gunningsdossier niet in orde

- ▶ Quick win mogelijk!
- ▶ Moeten eigenlijk allemaal in 2023 vastgelegd worden
→ Indien niet mogelijk, heel grondige motivatie nodig
- ▶ 57 projecten

Ontbrekende gunningsdossiers

Aantal projecten

Welke info wordt verwacht?

- ▶ Lijsten invullen tegen **31 maart 2023**
- ▶ Donkergroene velden verplicht invullen
- ▶ Lichtgroene velden invullen met best mogelijke inschatting

Aanbestedingsdossier (detailontwerp) nog niet ingediend of no				PROGNOSE DATA							
Dossiernr	Gemeente	Begunstigde	Limietdatum indiening aanbestedings- dossier	Vastlegging in 2023? Ja/nee	Raming subsidieerbare rioleringswerken	Raming totale kostprijs van de werken	datum indiening (aangepast) aanbestedings- dossier	datum aanbesteding	datum indiening gunningsdossier	datum gunning	datum start der werken
A218169	Brecht	Pidpa	01-jul-23		758.217,31			01-jun-23			01-okt-23
A219028	Brecht	Pidpa	30-apr-24		562.960,00						01-jul-24
W218106	Bredene	TMVW	13-dec-22		510.505,03						
L219004	Bree	Fluvius Limburg	12-sep-24		2.338.061,33						

Wat gebeurt er met de aangeleverde info?

- ▶ Voornaamste doel = correcte inschatting van de verwachte vastlegging in 2023
→ Bij verwachte onderbesteding bijkomende acties ondernemen
- ▶ Bestending budgetten voor komende jaren
→ Actie jaarlijks herhalen om telkens een correcte inschatting te kunnen maken
- ▶ In beeld brengen van redenen van vertraging zodat jullie hiermee aan de slag kunnen

Hoe versnelt u als rioolbeheerder de doorlooptijd van projecten?

Riet Lismont
Projectleider kennisbeheer VLARIO

Meest voorkomende oorzaken

- Veel verschillende elementen zijn medeoorzaak van deze lange doorlooptijden:
 - (Bijkomende) vergunningsprocedures
 - Procedures voor subsidies die niet op elkaar afgestemd zijn
 - Budgettaire afstemming tussen de verschillende opdrachtgevers
 - Onduidelijke of veranderende doelstellingen van de medeopdrachtgevers t.g.v. budgettaire redenen of gewijzigde visies
 - Vertragingen bij studiebureaus
 - ...

→ duidelijk engagement in de eerste fase van het project vast te leggen, zowel wat betreft inhoud van het project en timing.

- Diverse problematieken
 - Nutsleidingen
 - PFAS
 - Bemalingen
- Planning is key
 - Tijdig alle nodige onderzoeken uitvoeren
 - bepalend voor conceptueel ontwerp
 - parallel en geïntegreerd werken i.p.v. sequentieel
 - Timing en aanvraag omgevingsvergunning tijdig afspreken met stakeholders

Engagement alle actoren/vermijden dat projecten stilvallen

- Doelstelling : binnen de 3 jaar in uitvoering gaan
- Goede afspraken maken goede vrienden – dit als basis voor alles
 - Engagementsverklaring - samenwerkingsovereenkomst opmaken
 - Op voorhand afspraken maken en bindend: scope en timing - Moreel engagement
 - Duidelijke afspraken met bouwheren en daar ook aan houden → zeker i.v.m. scope, processen/procedures, financiering,...
 - Kader en stappenplan op www.vlario.be/lokaal-bestuur/projectmanagement/
- Toegezegde subsidieprojecten effectief uitvoeren.
- Te vermijden dat in aanloop van de verkiezingen, keuzes ten nadele van rioleringsproject worden genomen.
 - Afvalwater wordt nog steeds ongezuiverd geloosd en deze verantwoordelijkheid ligt bij de gemeenten en rioolbeheerders.
- LEKP: hier mist rapportering over zuiveringsgraad

- Ook van toepassing op openbaar domein
 - Handelingen op openbaar domein die volledig van vergunning vrijgesteld zijn op basis van artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is, vallen niet onder dit besluit.
 - Moeten wel voldoen aan de CODE GOEDE PRAKTIJK RIOLERING (CGPR update)
- Van toepassing op OVA ingediend vanaf 07/01/2025
PRO-ACTIEF handelen!!
 - Voor opdrachtgevers en ontwerpers:
 - Nieuw op te starten projecten: onmiddellijk de richtlijnen van de nieuwe GSVH (of aangepaste CGPR) te volgen.
 - Lopende dossiers: risico-inschatting maken van de impact op verkrijgen van een omgevingsvergunning.
 - Voor vergunningsverlener: houdt u aan de opgelegde overgangstermijnen.
- Webinar Impact GSV – 13 maart

Toelichting projectoproep GIP 2023

Sara Soentjens
Kern regisseur van de waterketen
Vlaamse Milieumaatschappij

Eerste maal projectoproep

▶ Vroeger:

- minimaal jaarlijks een subsidieprogramma
- aanvragen doorlopend indienen

▶ Nu:

- Per programma aparte projectoproep voor projecten voor riolering en KWZI's
- GIP 2023/1 aanvragen via AWIS-projecten indienen **vanaf 1 februari tot en met 31 maart 2023**
 - + Criteria waaraan een aanvraag/ rioolbeheerder moet voldoen worden duidelijk vermeld;
 - + Op voorhand duidelijk welke categorieën projecten in aanmerking komen voor subsidie;
 - + Duidelijk gedurende welke periode projectaanvragen kunnen ingediend worden.
- GIP 2023/1: ook reeds eerder goedgekeurde aanvragen (in AWIS-projecten) in aanmerking, mits voldaan aan alle criteria

▶ IBA-aanvragen kunnen nog steeds doorlopend worden ingediend

Voorwaarden voor opname op GIP 2023/1

- ▶ Timing
- ▶ Asset Management
- ▶ Rioleringskost
- ▶ Prioritering van projecten voor riolering en KWZI

Timing

- ▶ Timing volgens subsidiebesluit:
 - Voorontwerp: ten laatste 1 jaar na bekendmaking van het programma
 - Aanbestedingsdossier: ten laatste twee jaar na goedkeuring voorontwerpdossier
- ▶ Extra bindende voorwaarde: gunning ten laatste 30/06/2027 (incl. indiening gunningsdossier)

Asset management

- ▶ 2^e mijlpaal vooropgesteld in het traject van asset management moet behaald zijn
- ▶ Ten laatste bij opdragen van het programma moet voldaan zijn aan volgende punten:
 - De volledige rioolinventaris is opgeladen in de AWIS rioolinventaris:
 - × dekkinggraad van minimum 90%, tenzij een afwijking toegestaan werd door de VMM tot eind 2023
 - De risicokaart is opgemaakt:
 - × alle noodzakelijke strengen moet een risicoklasse hebben in de AWIS-rioolinventaris
 - Het inspectieplan tot 2027 is beschikbaar:
 - × De planning dient opgeladen te zijn in de rioolinventaris
 - × deze planning voldoet aan de vereisten van het equivalent budget

Rioleringskost

- ▶ De geïndexeerde kostprijs van een project mag niet hoger zijn dan 8.680 euro subsidie/IE
 - om een maximaal milieurendement te garanderen
 - opgenomen in de conceptnota 'de grote STROOMversnelling'
 - Bij indiening voorontwerp EN aanbestedingsdossier moet dit aangetoond worden:
 - × sjabloon met kostprijsberekening
 - × indien overschrijding van de kostprijs is een motivatienota vereist
 - × AC neemt beslissing over kostprijs en motivatie

Prioritering van projecten voor riolering en KWZI

- ▶ Riolering en KWZI
 - 1) Voorbehoudprojecten
 - 2) Uitbreidingsprojecten met een decentrale aanpak
 - 3) Uitbreidingsprojecten in gemeenten met lage zuiveringsgraad
 - 4) Uitbreidingsprojecten in gebieden waar reductiedoelen niet gehaald worden
 - 5) Integrale projecten
 - 6) Gecombineerde projecten
- ▶ IBA - projecten

1) Voorbehoudprojecten

▶ gemeentelijke rioleringsprojecten nodig voor het rendement van bovengemeentelijke projecten:

→ gekoppeld aan reeds opgedragen bovengemeentelijke projecten

→ gekoppeld aan andere bovengemeentelijke projecten die ver genoeg gevorderd zodat de vooropgestelde timing gehaald kan worden

→ Deze projecten worden door Aquafin voorgesteld in het kader van hun rol als matchmaker

2) Uitbreidingsprojecten met een decentrale aanpak

- ▶ Vooral in landelijke gebieden gaat de uitbreiding van zuivering van huishoudelijk afvalwater te traag. Er moet een versnelling komen.
- ▶ Decentrale projecten zouden hier een oplossing kunnen bieden. Ze hebben immers een aantal voordelen zoals een betere inpasbaarheid, een lagere kost en een snellere uitvoering.
- ▶ De Vlaamse overheid wil deze decentrale oplossingen een duw in de rug te geven en daarom zijn ze een aparte categorie binnen de huidige projectoproep.
- ▶ Om de instanties die verantwoordelijk zijn voor de sanering te helpen, voorzien we in een “toolbox centraal decentraal”.

Toolbox:

- ▶ de gebruiker moet het probleem goed omschrijven. We vragen niet meer gegevens dan nodig zijn en maken maximaal gebruik van data die reeds beschikbaar zijn bij de overheid.
- ▶ Vervolgens rekenen we een set van mogelijke scenario's voor verschillende types van zuivering door en scoren die op 5 parameters :
 - Ecologisch rendement : verschillende systemen hebben verschillende opbrengsten voor verschillende vervuilingparameters
 - Economisch rendement : wat het kost het allemaal.
 - Operationaliteit : niet elk systeem is even eenvoudig te bedienen.
 - Duurzaamheid : we willen door een milieuprobleem op te lossen zo min mogelijk andere problemen creëren, daarom brengen we het aspect duurzaamheid in de vergelijking
 - Maatschappelijke impact : elk zuiveringssysteem heeft een maatschappelijke impact, soms ligt die meer in de fase van de aanleg, soms meer in de fase van de exploitatie.
- ▶ Als resultaat geven we de zuiveringstypes met de hoogste globale score en geven we de gebruiker ook bijkomende info : wie zijn de leveranciers, vergunningselementen, praktische ervaringen ,...

- ▶ De ontwikkeling van deze toolbox is een groeiproces die we samen met het werkveld willen verder zetten..
- ▶ Het ecologische en het economische deel zijn momenteel uitgewerkt
 - Eerste maal gebruiken bij deze projectoproep
 - Aanvragen indienen via AWIS-projecten
 - Aanvragen overmaken naar ToolboxCenDecen@vmm.be
 - Samen bekijken welke optie het meest geschikt is

3) Uitbreidingsprojecten in gemeenten met lage zuiveringsgraad

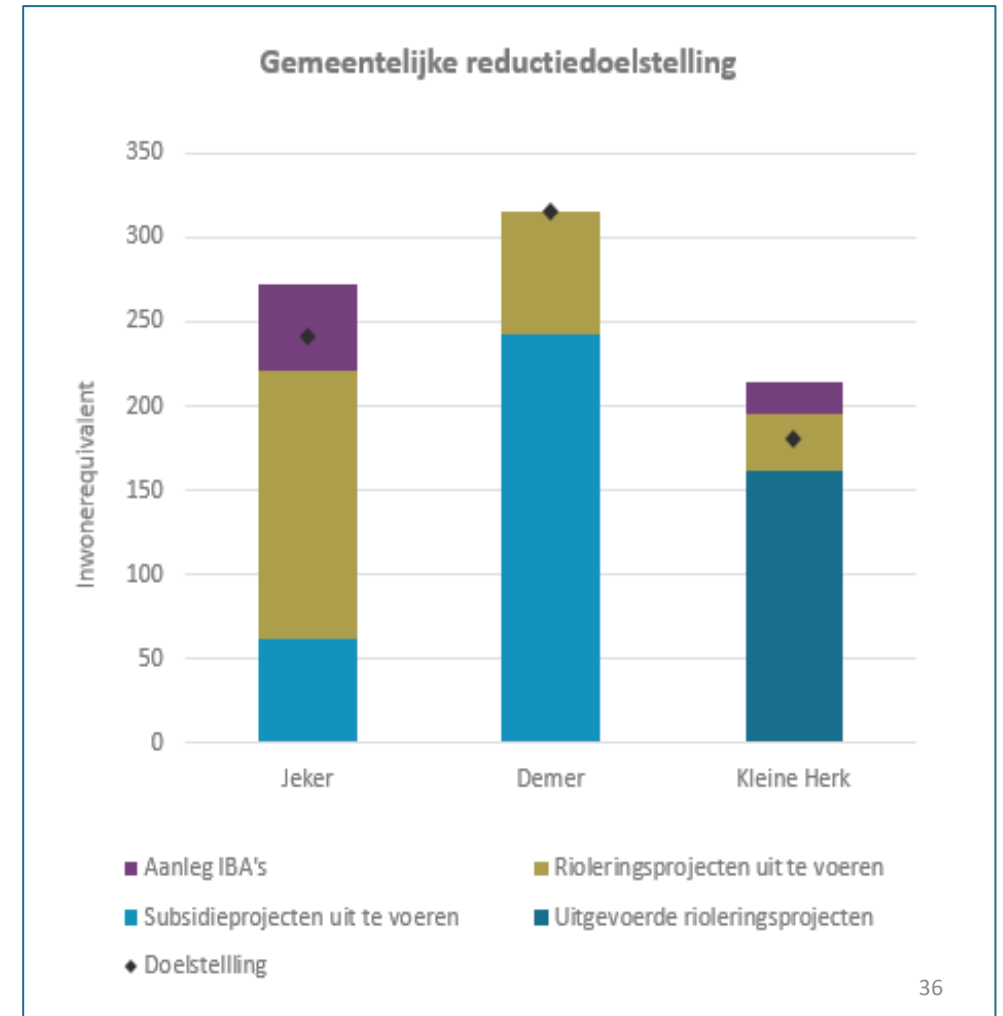
- ▶ In de conceptnota 'de grote STROOMversnelling' werd vooropgesteld dat tegen 2027 in elke gemeente minimaal de zuiveringsgraad van 50% moet behaald worden.
- ▶ Projecten waar bijkomende IE aangesloten worden in gemeenten met een huidige zuiveringsgraad lager dan 50% (zie <https://www.vmm.be/water/riolering/zuiveringsgraad>) komen dan ook als volgende prioriteit in aanmerking voor opname.

Gemeente	Zuiveringsgraad	Gemeente	Zuiveringsgraad
Assenede	49,35%	Kortenaken	2,46%
Begijnendijk	41,91%	Linter	22,44%
Bekkevoort	35,72%	Lubbeek	48,27%
Bever	38,99%	Maarkedal	38,37%
Geetbets	41,31%	Oosterzele	44,15%
Glabbek	8,03%	Pepingen	13,96%
Herne	39,52%	Tielt-Winge	45,59%
Heuvelland	34,23%	Voeren	29,95%
Horebeke	10,65%	Zwalm	40,42%

8/03/2023

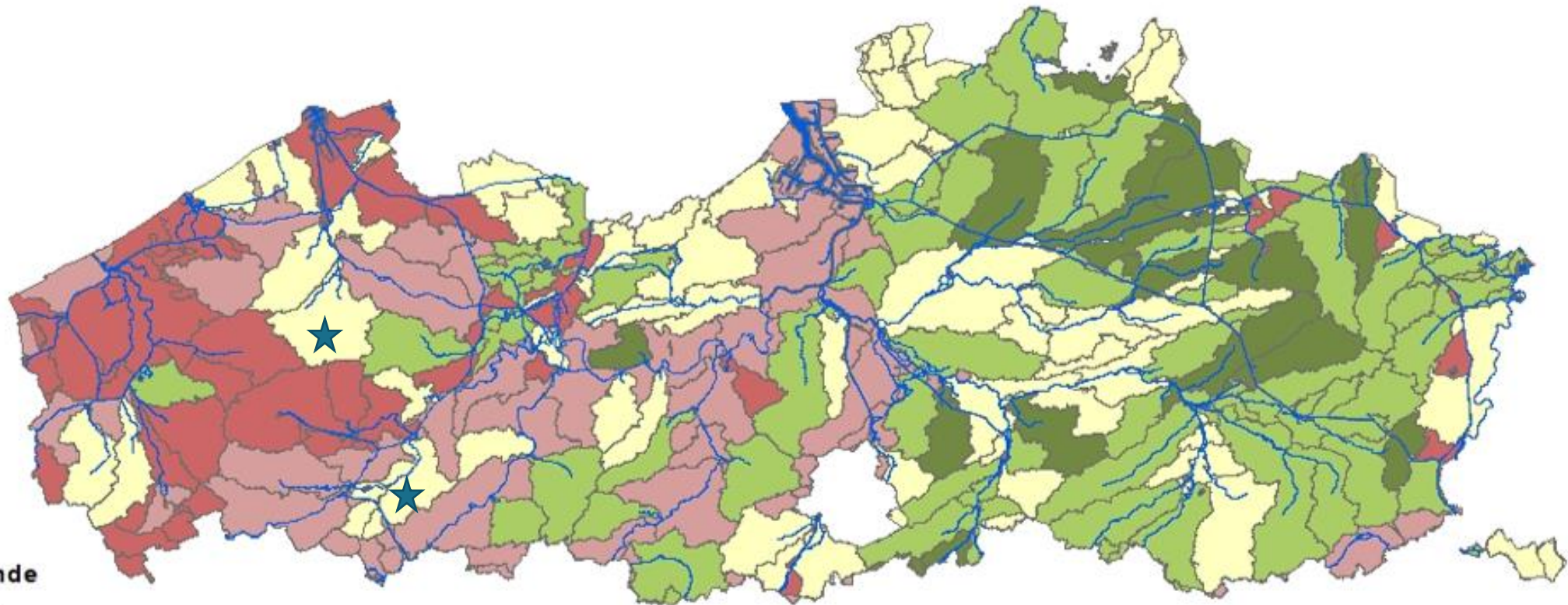
4) Uitbreidingsprojecten in gebieden waar reductiedoelen niet gehaald worden

- ▶ Aansluiten bijkomende IE in gebieden waar de reductiedoelen voor de betrokken waterlichamen nog gehaald worden.
- ▶ Stel: reductiedoelen worden met het lopend beleid reeds gehaald in het betrokken waterlichaam:
 - Nieuwe aanvraag kan toch ingediend worden
 - Grondige motivatie nodig om aan te tonen dat deze aanvraag in de plaats van één of meerdere andere projecten van het lopende beleid moet uitgevoerd worden.

5) Integrale projecten

- ▶ projecten die kaderen in de gebiedsgerichte aanpak van de prioritaire gebieden en een aanzienlijke meerwaarde in het kader van de integrale werking opleveren:
 - niet louter een waterkwaliteitsverbetering
 - ook meerwaarde voor andere milieudomeinen (klimaatverandering, natuurbehoud,...)
 - prioritaire gebieden:
 - × oppervlaktewaterlichamen die vallen in klasse 2 en 3 van de stroomgebiedbeheerplannen
 - × de Gaverbeek
 - × de Rivierbeek-Hertsbergebeek
 - Voor vragen met betrekking tot deze categorie kan u zich wenden tot de Gebiedsgerichte Werking Water van VMM (gww@vmm.be).

Legende

ORDE

— VL

Prioritering

- Klasse 1 - Speerpuntgebied: goede ecologische toestand in 2021
- Klasse 2 - Speerpuntgebied: goede ecologische toestand in 2027 mits uitvoering van acties opgenomen in SGBP3
- Klasse 3 - Speerpuntgebied: goede ecologische toestand na 2027, met name van zodra natuurlijk herstel is ingetreden en mits uitvoering van acties opgenomen in SGBP3
- Klasse 4 - Aandachtsgebied: goede ecologische toestand in 2033 of erna van zodra natuurlijk herstel is ingetreden, mits uitvoering van acties opgenomen in SGBP3 en SGBP4
- Klasse 5 - Aandachtsgebied: goede ecologische toestand na 2033, maar potentieel voor sterke vooruitgang, mits uitvoering van acties opgenomen in SGBP3 en SGBP4
- Klasse 6 - Gebied waar de goede ecologische toestand nog niet bereikt wordt in 2033, maar waar wel een vooruitgang beoogd wordt via generieke maatregelen

Versie 11

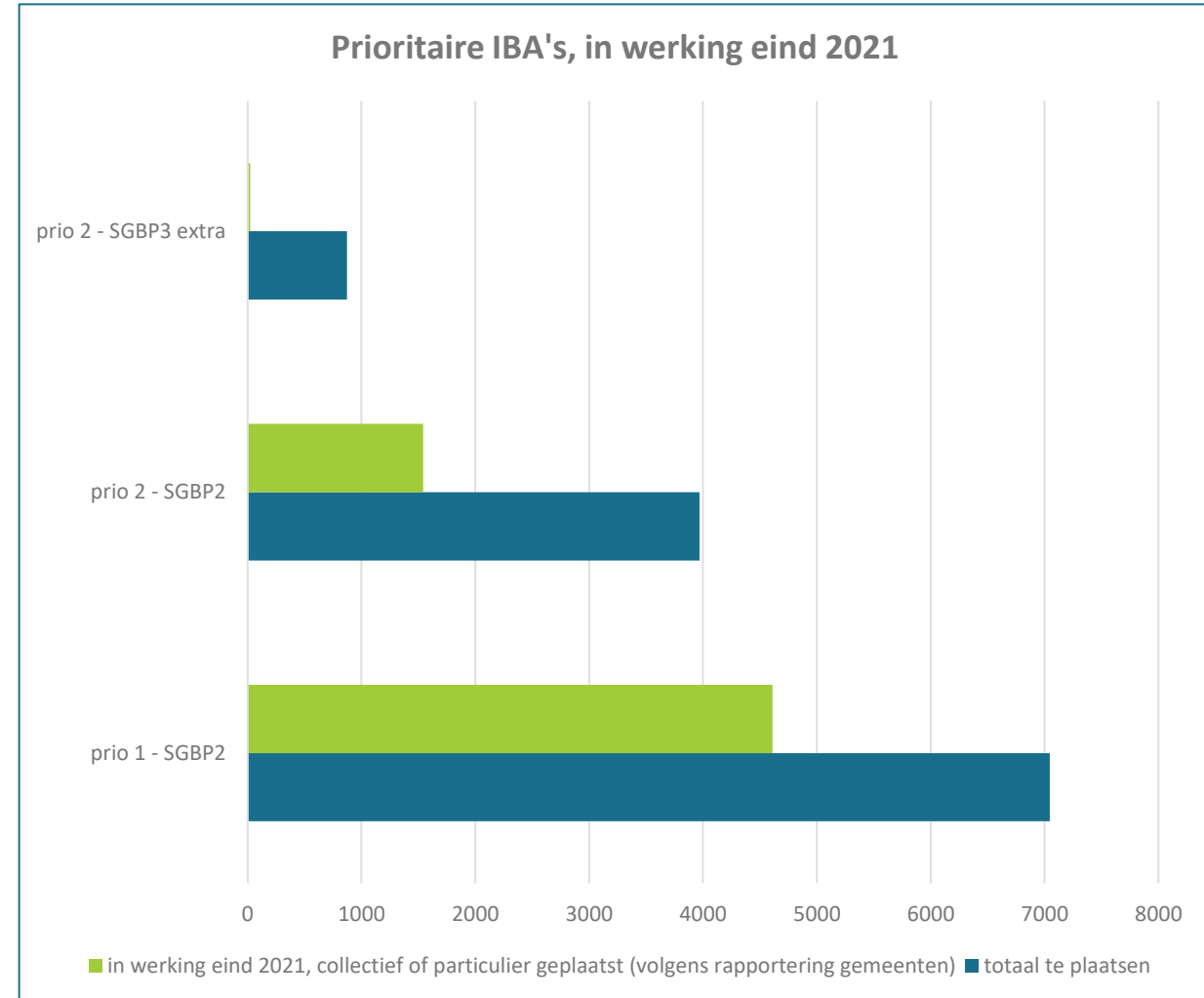
<https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/beheerplan/samenvatting-beheerplan-vlaams-deel-internationale-stroomgebieddistricten-schelde-en-maas.pdf>

6) Gecombineerde projecten

- ▶ Dit zijn projecten die gecombineerd worden met werken van andere instanties die de aanbestedende overheid vormen, en die niet worden uitgevoerd via het lokaal pact.
- ▶ Voorbeeld:
 - Werken gecombineerd met de provincie
 - Werken gecombineerd met het openleggen van een waterloop
 - ...

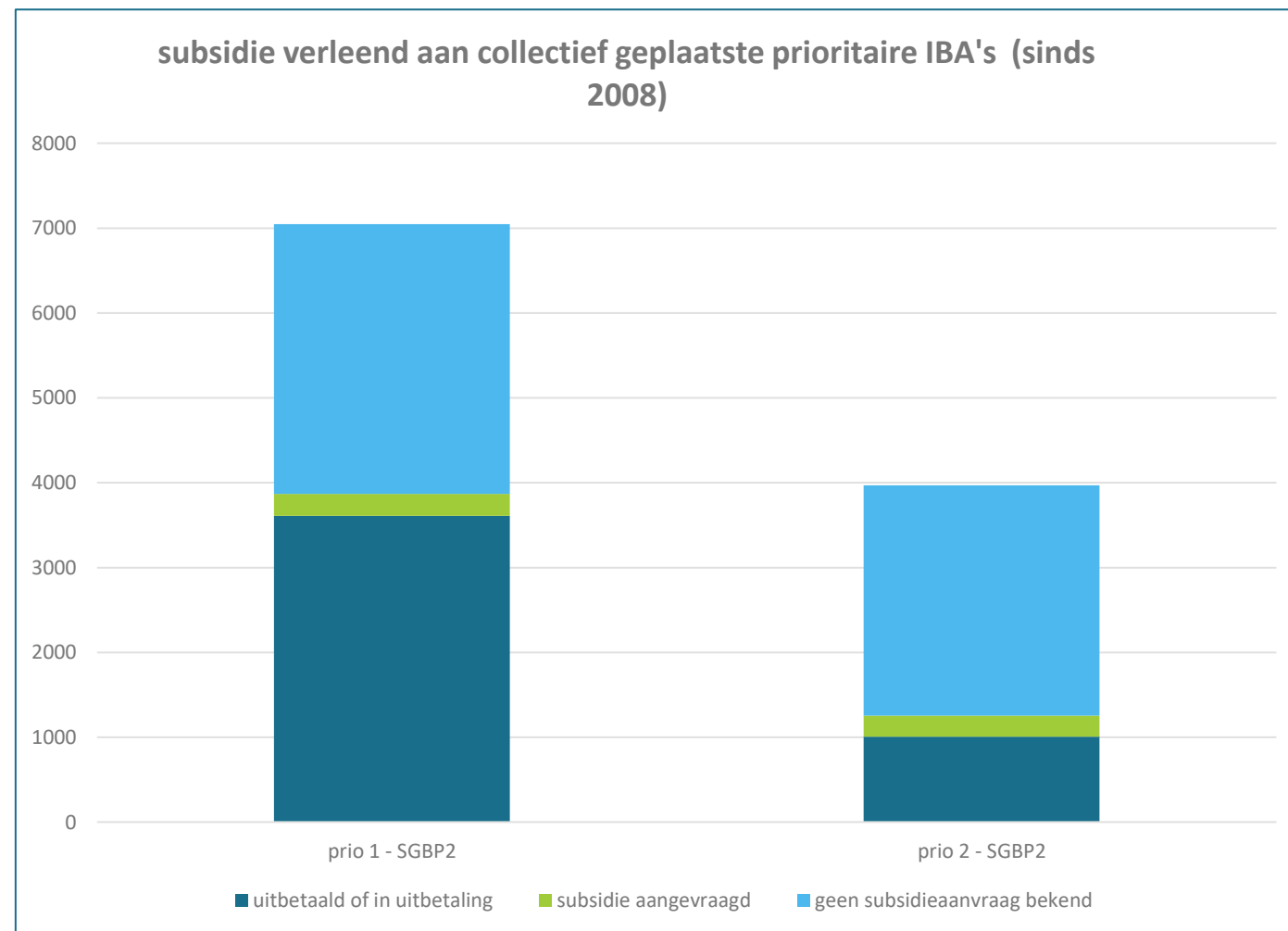
IBA-projecten

- ▶ Getoonde grafiek op basis van rapportering over gegevens van 2021
- ▶ 2023 laatste kans voor verhoogde tegemoetkoming voor Prio 1 en 2 (SGBP 2)
- ▶ Prio 2 (SGBP 3) ook na 2023 Verhoogde tegemoetkoming

▶ Potentieel resterende IBA's
Prio 1 en 2 (SGBP 2)

▶ Reeds beperkt aantal
aanvragen binnen voor
programma 2023

Praktische richtlijnen

► Nieuwe aanvragen

- Indienen via AWIS-projecten tussen 1/02 en 31/03/2023
- Contactadressen: minstens 1 generiek e-mailadres (milieu@gemeente.be)
- Categorie: bij motivatie duidelijk aangeven tot welke categorie de aanvraag hoort (andere is ook een antwoord)
- KWZI:
 - × geen afzonderlijk projecttype ter beschikking.
 - × type project = 'gemeentelijke riolering'
 - × bijlage: ingevuld KWZI-sjabloon + kostprijsvergelijking

Praktische richtlijnen

► Herindienen bestaande aanvragen

→ Reeds goedgekeurde aanvragen kunnen niet aangepast worden in AWIS-projecten

→ E-mail 'AWISnummer Gemeente vraag voor opname op GIP2023 deel 1' naar gip@vmm.be

- × categorie duidelijk aangeven in de mail
- × aangeven of er beperkte wijzigingen zijn

→ Bij belangrijke wijzigingen:

- × bestaande aanvraag stopzetten
- × nieuwe aanvraag indienen.
- × ramingsstijgingen t.g.v. marktwerking moeten niet heringediend worden

Vraagstelling

Carl Heyrman, AquaFlanders
Sara Soentjens, VMM
Riet Lismont, VLARIO

Nog meer vragen?

secretariaat@aquaflanders.be
gip@vmm.be | iba@vmm.be
info@vlario.be

VLARIO
OVERLEGPLATFORM

Hartelijk dank!

